

ORIENTIRANJE V NARAVI

SMOTRI:

- 1* osvojiti temeljno znanje o orientiranju v naravi
- 2* narediti aerobno šp. dejav. mikavnejšo
- 3* seznaniti učence z eno outdoor aktivnostjo

TRIJE VSEBINSKI SKLOPI:

- 1* ORIENTACIJSKE IGRE (nevsiljiva aerobna zaposlitev, za vse starosti, del temeljne telesne priprave)
- 2* NETEKMOVALNO ORIENTIRANJE (znajti se-kompas,karta; izbrati najboljšo možnost)
- 3* ŠP. ORIENTIRANJE (tekma)-kontrolne točke

oče Kiklander, začetki konec 19.stol na Švedskem, 1936 1. Nacionalna zveza šp. orientiranja na Švedskem, SLO- LJ, MB, SG, ŠK.Loka, Cerklje, Brežice

ZAKAJ ORIENTIRANJE UVRSTIMO V PROGRAM ŠP. VZGOJE:

- 1▯ Je del splošne izobrazbe
- 2▯ Prijetna telesna in intelektualna dejav.
- 3▯ Prijeten in nevsiljiv način aerobne vadbe
- 4▯ Naravovarstvena zavest, del ekološke vzgoje
- 5▯ Outdoor aktivnost
- 6▯ Športni slog življenja –približevanje tudi drugim oblikam izletništvo, pohodništvo, gornišvo
- 7▯ Izleti po prvobitnejši naravi
- 8▯ Preživetje
- 9▯ Sodobna šp. zvrst
- 10▯ Vojna

ORIENTACIJSKE IGRE:

1.Po označeni poti, Izlet po označeni poti,2. Po opisani poti, Izlet po opisani poti, 3.Skrita pisma, 4.Lov na lisico

KOMPASI:

- 1▯ M 53- podstavek, pokrov, vetrovnica z magnetno iglo (s, merska skala v tisočinkah, črna črta na dnu vetrovnice, pokrov-notranja stran zrcalce, mušica, viziranje)

Prednosti: obe merski skali, pregledno in natančno merilo

Slabosti: nemirna igla, ker ni tekočine

- 2▯ ŠPORT 4 –plastičen pravokotni prozoren podstavek, vrtljiva vetrovnica z magnetno iglo.

Prednosti: prozoren podstavek, merilo na daljši stranici, hitro umirjanje mag. igle, poceni

Slabosti: ni razdeleivte v tisočinkah, nenatančno viziranje, nenatančno risanje na karto

- 3▯ JAPONSKI KOMPAS podoben M53

Prednosti: steklen pokrov, praktičen pri risanju in računanju na karti

- 4▯ F 73 podoben M 53 ima le da ima plastično ohišje

Prednosti: dobra vizirna naprava **Slabosti:** samo skala v ločnih stopinjah

Spoznavanje nepoznanega modela kompasa:

- a▯ oznaka dela ki kaže S

- b) v katerem jeziku so oznake strani neba
- c) v kakšnih enotah je merilna skala in koliko je vreden en razdelek
- d) kje je INDEKS kamor naravnava kotne vrednosti, ki so napisane na vetrovnici

TISOČINKA: KOT, pod katerim vidimo 1 m dolgo vodoravno palico na razdalji en km. (daljša črtica je vredna 100 tisočink, krajša 50)

LOČNE STOPINJE

AZIMUT ali SMERNI KOT: desni odklon od smeri severa; en krak je usmerjen na S, drugi na točko (tisočinke, stopinje –180 stopinj=32 tisočink)

TRIJE OSNOVNI POSTOPKI Z KOMPASOM

Orientiranje kompasa *Vaje:* šp. dan- nekaj kompasov in naučimo smeri neba, po naravnih znakih določimo strani neba in primerjamo s kompasom (s pomočjo sonca, sončne ure, sonca in ure, zvezde severnice, lune, ostalo- zgoščene letnice na štorih, mah lišaji na drevesih, mravljišče J stran drevesa, čebeljnaki JV, sončnice)

Določanje točke v naravi s pomočjo azimuta in razdalje *Vaje:* Iskanje zakladov, Mala orientacija

Kako se izognemo neprehodni oviri, izračunavanje parnega koraka

Merjenje azimuta v naravi *Vaje:* Trojke,

ORIENTACIJSKI TEK PO AZIMUTU 600-1000 m, 6-10 kontrolnih točk, krožna pot, presledki 3-5 min, ene točke so prehodne druge kontrolne(označene s kartončkom in geslom), tek. Listki na katre pišejo gesla, tri podatki: smerni kot, razdalja, značilni objekt

Namen: utrejevanje spretnosti ravnanja s kompasom, nevsiljiva motivacija aerobne tel. Dejavnosti, pridobivanje izkušenj v ocenjevanju razdalj, priprava na novi sklop (kompas+karta)

ORIENTIRANJE S TOPOGRAFSKO KARTO IN KOMPASOM

razmerje, večbarvne, koordinatna mreža, konvencionalni znaki, IZOHIPSE- plastnice višinske črte (oblika vzpetine, nagib zemljišča).

KURVIMETER oz. KRIVINOMETER- merimo dolžine neravnih črt

REAMBIRANA oz. DOPOLNJENA KARTA

TRIJE OSNOVNI POSTOPKI Z KOMPASOM in KARTO

Orientiranje karte:

- a) po NARAVNIH znakih
- b) z USKLADITVIJO linij na zemljišču in pripadajočih linijah na karti
- c) z OBJEKTI na zemljišču in pripadajočimi topografskimi znaki na karti
- d) s KOMPASOM (najbolj natančno)

Vaje: 1. orientiramo karto in jo beremo, 2. proučevalni sprehod v 2 ali 3, 3. pripravimo 3 kontrolne točke in jih vrišemo v karto, 4. Ekipe gredo v bližnjo okolico in pustijo svoj kontrolni listek, izdelajo skico poti in izmenjajo

1) na plastičen ovitek zarišemo s flomastrom pot, na treh mestih izobesimo krep papir, ekipe vrišejo na karto označena mesta.

Namen: pridobivanje spretnosti branja karte, mednarodni znaki za kontrolno točko (tristarna rdeče bela prizma), kontrolni luknjač.

Določanje točke na karti s pomočjo azimuta in razdalje:

4* orientiramo karto

5* Podatek A in B točka razdalja in smer 63.00 – 1050 m

Vaje: pripravimo lažjo in krajšo progo 3-5 točk po obljudenem kraju in komunikacija, ter znač. objekti, lahko je tekmovalna oblika s kartončkom-težja po nenaseljenem območju, 3-5 min presledka, kompas

Točke lahko določamo z:

- a) opisom
- b) azimut in razdalja
- c) presečišče dveh ali treh azimutov
- d) koordinatami na koordinatni mreži

Merjenje azimuta na karti:

- orientiramo karto
- 6* povežemo točki
- 7* čvrsto primemo postavek in vrtimo vetrovnico dokler se S pol igle ne pokriva s trikotnikom, odčitamo azimut
- 8* preračunamo še razdaljo

Vaje: načrtovanje orientacijske proge